VEGETARISK TIDSSKRIFT

UDGIVET AF DANSK VEGETARISK FORENING

MEDLEM AF FORENINGEN AF DANSKE UGEBLADE.FAGBLADE.TIDSSKRIFTER

Hardy-Hansen: „Æbler skal ikke være allemandsspise."

I januar-nummeret af „Vegetarisk tidsskrift" spørger Wilh. Date, om det er frugtavlerne eller frugthandlerne, der misbruger forbrugerne og fører dem bag lyset. Jeg véd ikke, om svaret er indløbet fra de adspurgte personer, men jeg havde forleden lejlighed til at høre hr. Hardy-Hansen deltage i forhandlingerne efter professor A. Andersens foredrag i Kgl. landhusholdningsselskab, og nogle af de fremsatte bemærkninger kan kun tydes i den retning, at der ikke i særlig grad arbejdes på at billiggøre frugten.

Tværtimod begyndte formanden for Dansk frugtavl med at tage livet af vegetarmundheldet: „Frugt skal være allemandsspise". „Kun de, der har råd til at betale, hvad der forlanges, skal have frugt i lighed med dem, der har råd til at forlange flæsk og mørbrad. Man kan ikke påstå, at frugt er sund og nærende og så samtidig forlange, at den skal være billig!" Hr. Hardy-Hansen fortsatte: „Ligesom vi for 10 år siden „ordnede det med vejret" (d. v. s. afskaffede nattefrost og andre klimatiske faktorer og deres uheldige virkninger), så skal vi nu have udryddet det, med at frugt skal være allemandsspise; thi æbler er æbler og ikke ævler!" Herefter vendte han sig mod den systematiske pressekampagne, der til stadighed gik ud på at fremholde de høje frugtpriser. „Hvem er det, der står bagved denne kampagne?" spurgtes der.

Mon ikke det tilfældigvis skulde være kendsgerningerne, selve sandheden, der går og udspreder den slags påstande? Hvis hr. H.-H. en dag skulde møde den person, skulde han hilse venligt på ham og give sig god tid. Det kunde blive en frugtbringende samtale.

Men nu plumpede det altså dog ud, hvilken speciel form for idealisme, der har ligget bag ved de sidste 10 års „frugtkampagne", der har trukket så store vexler på hele folkets interesse

og forresten også offervillighed. — Måske det i denne forbindelse har interesse at se, hvad frugtavler P. Beck skriver i en oversigt: „Valutaordningen og gartnerne" i „Gartner Tidende" 11. jan. 1938: „De førende frugtavlere er gartnere, og her er et område, hvor valutakontoret har gavnet i høj grad, det vilde have været meget tvivlsomt, om frugtavlen ikke var brudt sammen her i landet, hvis den skulde konkurrere med oversøisk frugt til 1 dollar kassen. Den arbejdsro, frugtavlen har fået, skal frugtavlerne være taknemlige for, uden restriktloner vilde det ikke have været muligt at oparbejde frugtavlen og bygge frugthuse."

I et foredrag på Hindsgavl sommeren 1937 udtalte Niels Esbjerg følgende profeti, efter at han havde givet en talmæssig oversigt over opnåede æblepriser fra 1920 til 1935: „De for æbledyrkningen efterhånden forholdsvis gunstige priser vil ikke holde sig. Skal vi have afsætning for en stærkt øget frugtavl, må vi have nye og fattigere forbrugerkredse, og derfor må priserne ned, og de kommer ned."

Det skal blive interessant at se, om det bliver denne profeti eller den Hardy-Hansenske „ordning", der kommer til at gå i opfyldelse. *H. Mosegaard.*

I februar måned ventes en mægtig fortsættelse af den strøm af kontingent, abonnementsbetaling og velvillige gaver, som gjorde januar lys og venlig trods regn og tåge. Benyt indbetalingskortet, der fulgte med nr. 1.

Danmark - Island - Grønland.

Dr. Hindhedes ældgamle statistik om dødeligheden af voxne mennesker har såre ringe interesse, da denne kun i relativ ringe grad er influeret af ernæringen, såsnart denne overskrider sultegrænsen.

Det er børnedødeligheden, der er af betydning, da børns levedygtighed i fremragende grad er afhængig af, om forældrene er velnærede eller ej. I New Zealand og på Australien, hvor forbruget af dyrisk føde (kød og mælkeprodukter) er størst, er børnedødeligheden mindre end i alle andre lande.

Joh. Christiansen.

Nej, når dr. Christiansen priser den gamle islandske kost for sin sundhed i forhold til den ny danske kost, og det så oplyses, at dødeligheden var dobbelt på den gamle, men ikke større på den ny, så har dette naturligvis ikke nogen betydning!!! Dr. C. véd jo så udmærket, at børnedødeligheden i 1ste år afhænger af brysternæring eller kunstig do. Den danske lægeforenings hy-

giejnekomité har jo i sit standardforedrag oplyst, at der af kunstigt ernærede børn dør 8 à 9 pr. hundrede — altså 80—90 pr. tusinde — medens der af brystbørn kun dør 1—2 af tusinde. Danske mødre gider ikke amme deres børn! I lande, hvor man propper skolebørnene med 1 liter mælk, er dødeligheden hos disse ca. 50 pct. større end i Danmark!*) Men også dette er naturligvis uden betydning, når det ikke gælder sandheden, men —! *M. Hindhede.*

Mange af Københavnsafdelingens medlemmer har været så venlige at indsende kontingentet, men ikke flere vil følge det gode exempel. — Tak!

Hvad med en forbrugerorganisation?

Vi lever i en gennemorganiseret tid, og at dette er en fordel for de godt organiserede er givet. En organisation vil altid have en vis betydning, når det drejer sig om at værne særinteresser; at dette medfører besvær, ulejlighed og udgifter for andre er en anden sag.

Der har ofte i Veg. tid. været skrevet om frugtpriser og forbrugerinteresser, to ting, der som regel ikke står ret godt i forhold til hinanden. Et nyt exempel på dette modsætningsforhold fandtes for nylig i „Politiken". Man læste:

„Indenfor frugtbranchen hersker der i disse dage megen misfornøjelse med to henvendelser, som erhvervsrådet for gartneri og havebrug har rettet til valutamyndighederne om nye tidsbestemte restriktioner for import af tomater og løg.

Tomaterne er for tiden ret billige på grund af varebytningsaftaler, hvorefter Danmark leverer færøsk klipfisk for tomater fra de kanariske øer. Men nu har det nævnte erhvervsråd henstillet til valutamyndighederne ikke at tillade flere varebytningsaftaler, der medfører indførsel af tomater efter 1. april. Gartnernes motivering er den, at de mener selv at kunne forsyne markedet med danske tomater efter april måneds begyndelse.

Den anden henvendelse gælder løg. Her træffer man det omvendte forhold, idet gartnernes erhvervsråd ikke ønsker import af løg før efter den 1. april, idet man hævder, at det danske gartneri kan forsyne markedet med løg indtil denne dato.

Begge henstillinger toges til følge af valutamyndighederne."

I den anledning har „Politiken" talt med frugthandlernes formand, hr. Søren Pedersen, der udtaler:

„Det er en skrap pris, løgene er oppe i, men prisen bliver værre endnu, og vi kommer måske op på de fantasipriser, vi havde

---

*) Se Fuldkommen Sundhed S. 284. Mere udførligt i 26. beretning.

for et par år siden, fordi der ikke var løg nok. Jeg mener, valutamyndighederne har stillet sig lidt for lydhøre over for gartnernes erhvervsudvalg i denne sag, og det samme gælder henvendelsen om tomaterne. Hvis der ikke må indføres udenlandske tomater efter 1. april, vil vi få nogle rene luksuspriser på de første danske tomater, og forbruget vil slet ikke kunne dækkes i lang tid, så tidligt har vi jo aldeles ikke danske varer. Jeg mener, gartnerne overvurderer deres evne til at dække markedet både med løg og tomater, og frugt- og grønthandlerne, der vil komme til at stå og mangle varer, håber, at valutamyndighederne vil indtage et andet standpunkt."

Man kan måske ikke sige noget til, at gartnere og frugtavlere ønsker at tjene mest muligt; men naar dette i så høj grad sker på forbrugernes bekostning, at der skabes kunstig mangel på nødvendige næringsmidler, så er tiden vist inde til, at der må ske en forandring. Gartnerne og frugtavlerne kan finde lydhørhed hos valutamyndighederne — mon ikke forbrugerne kunde det samme? Vi mangler vist kun en tilstrækkelig stærk organisation, der kan tale med vægt. Der er ingen myndighed, der vil kunne afvise en henvendelse, når den f. ex. kom fra en repræsentation for alle de organisationer, der værner forbrugernes interesser — mod snævre producentinteresser. Medlemstallet, der vilde stå bagved en sådan repræsentation, vilde være så stort, at man måtte tage hensyn.

At forbrugernes interesser i meget høj grad er trådt for nær i disse to tilfælde og i flere forudgående, hvor frugtavlere og gartnere har fået frie hænder, er givet. Hr. Søren Pedersens udtalelser ved denne og tidligere lejligheder er så klare og kategoriske. at der ingen tvivl er om, at hans ord er underbygget med kendsgerninger (trods hr. Hardy-Hansens påstande). Men er det tilfældet, så er det også på tide, at forbrugerne begynder at røre alvorligt på sig og kræver tilbørligt hensyn taget til deres interesser, og det er kort og godt:

Vi vil ikke betale fantasipriser for nødvendige næringsmidler, hvis fremstillingspris ikke kvalificerer dem til at blive stillet i klasse med dyre luxusnæringsmidler som f. ex. mørbrad og flæskesteg, blot fordi gartnere og frugtavlere skaber en kunstig fordyrelse ved hjælp af valutarestriktioner, der burde tjene hele folket til bedste, og ikke kun være til fordel for snævre producentinteresser.

Wilh. Date.

Efter at ovenstående er sat meddeler dagspressen, at valutacentralen har forøget bevillingen til indførsel af løg og tomater samt forlænget indførselsfristen for tomater til 1. maj, fordi det skønnedes, at de af gartnernes erhvervsraad afgivne forsikringer var for svagt underbyggede,

---

„Hvor mon indbetalingskortet er, jeg skal have indsendt kontingent — forresten også en gave til børnehjemsfondet". — Postkonto 25956 eller 28185.

Foreningsmeddelelser.

Dansk vegetarisk forening: Istedgade 7, st., København V. Tlf. Vester 3509, postkonto 25656. Formand: forlagsboghandler H. L. Henriksen.
Her findes: Vegetarisk oplysningskontor, litteratursalg og bibliotek. Vegetarisk tidsskrifts expedition samt Kbh. afd.'s kassererkontor (postkonto 28185).

Københavns afdeling: Formand, cand. mag. Th. E. Spur, Nakskovvej 37, 3., Valby.

Generalforsamling. Tirsdag den 22. februar afholdes Københavnsafdelingens årlige generalforsamling i Istedgade 7 kl. 19,30. Af programmet fremhæves: Dirigentvalg, formandens årsberetning, aflæggelse af regnskab, valg af formand, bestyrelsesvalg, suppleantvalg. valg af revisorer og revisorsuppleanter, indkomne forslag, eventuelt. Derefter frit samvær.

Fastelavnsfest. Mandag den 28. februar kl. 20 pr. afholdes fastelavnsfest i Skodsborgrestauranten, St. Kongensgade 38. Taler, musik, sang og underholdning. Entré 0,50 pro persona. Der vil være sørget for, at man efter eget valg af restaurantens mange desserter og alkoholfrie drikkevarer kan få serveret efter behag a la carte. Indtegningen slutter torsdag den 24. febr. og sendes til Istedgade 7.

Spredt og samlet.

Møder og demonstrationer i provinsen. Red. St. Vøldan påbegynder i disse dage en serie offentlige møder og demonstrationer i provinsen i samarbejde med gartnerforeningerne. De første møder afholdes i Århus i dagene 1.—3. februar. Derefter taler hr. Vøldan i Ålborg, Hjørring og Nykøbing F. Der er endvidere bestræbelser i gang lor at få møder afholdt i andre byer.
Hr. Vøldans arbejde har mødt megen anerkendelse både udenfor og indenfor vegetarernes kres, og den praktiske måde, hans møder og demonstrationer tilrettelægges på, har ikke blot medført et omfattende salg af blade og bøger, men også skaffet vegetarisk levemåde udbredelse. *w.*

Margarinesagen. Landbrugsministeriet har nn også givet Vejle margarinefabrik tilladelse til at sælge ren vegetabilsk margarine uden tilsætning af vitaminer fra animalske produkter til D. v. f.'s medlemmer. Vi har modtaget erklæring fra fabriken om, at margarinen er i fuld overensstemmelse med vore synspunkter, og et medlem af foreningen vil få lejlighed til at kontrollere fabrikationen. — Et længe næret ønske hos en del medlemmer er hermed gået i opfyldelse. Iøvrigt henvises til margarineannoncerne.
H. L. Henriksen, p. t. formand.

Københavnsafdelingens nytårsfest. Nytårsfesten blev atter en oplevelse for de mange, der havde fundet vej til sundhedsforlagets lokaler, Istedgade 7, den ottende januar. Serveringen bestod af frugt, bl. a. af en hel del bananer, der var tilsendt fra A. W. Kirkebye, som vi herved beder modtage foreningens tak for den udsøgte vare.
Der var rigelig tid til at samtale med gode venner; men desuden bød programmet på flere afdelinger musik. Desværre havde hr. dir. Spur fået forhindringer, men i stedet blev der indskudt en extra afdeling violinsoli ved hr. Th. Spur. Hr. Th. Nielsen glædede forsamlingen med en række friske og smukke sange, der alle forherligede natur og kunst. Og den udmærkede akkompagnatrice, fru Behrend, afslørede sig også som komponist til en meget kendt og yndet melodi.
Frk. L. Mehrn sang til eget akkompagnement og festen afsluttedes med Händels Largo for violin og piano.
Aftenens talere beskæftigede sig med interessante vegetariske problemer. Hr. H. L. Henriksens tale var en hyldest til den yngste ungdom, der skal bære vor store sag ind i fremtiden.
Foreningen bringer herved alle dem, der var med til at skabe den hygge-

lige og smukke fest, både optrædende og andre deltagere, en hjertelig tak. *S.*

Sydfyns afd. Søndag den 8. decb. afholdtes den årlige generalforsamling på Råstrup kursted. Bestyrelsen genvalgtes, fru Anne Johansen som formand, Kristoffer Rasmussen som kasserer og Anne Ullerup Haahr sekretær. Aftenen sluttede med hyggeligt samvær.

Dødsfald. Nytårsdag døde fru Anne Johansen, Svendborg, pludselig. Fru J. havde i flere år følt en hjertefejl tiltage, men hun skånede ikke sig selv. Hun var et sandt og trofast menneske i al sin færd og vil blive savnet af sin mand og venner. Ære være hendes minde! *A. U. Haahr.*

Vort bomærke, den kendte lille frugtkurv, menes at være blevet utidssvarende, og da der sikkert blandt vegetarerne skjuler sig flere kunstbegavede og idérige medlemmer, har vor tidligere formand St. Fink-Jensen foreslået, at vi udskriver en fri konkurrence i bladet om et moderne bomærke. Hvem har den rigtige tanke og evnen til at udforme den på papiret? — Glæd os med at gå i gang med opgaven og indsend tegning til oplysningskontoret, helst snarest, så at vi kan anvende den i næste oplag af vore reklameskrifter. — Bliver et tilsendt forslag antaget, følger en belønning. *h.*

Hjertelig tak for venlig opmærksomhed på min 50-års dag. *Oluf Egerod.*

Gaver. Til foreningen: Nordentoft-Nielsen 5,00, F. A. 5,00, M. & E. 5,00. Hjertelig tak! Husk postkonto 25656. — Til børnehjemsfondet: N. Andersen 5,00, F. A. 10,00, E. B. 7,00, M. Isen 3,00, K. Christensen 16,00, Th. Nordentoft-Nielsen 5,00, M. Mortensen 5,00, B, Juhl 10,00, Mary Nielsen 10,00, A. Jard 5,00, L. Pedersen 5,00, K. Petersen 5,00, M. & E. 5,00. Hjertelig tak! Husk postkonto 282. *Oluf Egerod.*

Kurbadet i vesterport er nu overtaget af hr. Harding Sonne. Der er nu åbent hver dag hele ugen 8—18,30, søndag 8—13. Lys, sol, bade, massage.

Bema. Vort medlem Emil Bencke har startet et moderne bureau for annoncer o. lign. i Vesterport. Der tilbydes tegninger, tryksager, emballage, etiketter, plakater, skilte, foto-reklame, brochurer etc. Hr. Bencke er uddannet i Amerika, har haft stillinger ved „Politiken" og på Gutenberghus. Se iøvrigt annoncerne.

Køkkenkrogen.

Rosenkålsalat. Ca. 15 rosenkålshoveder, 1 æble, en halv spsk. citronsaft, 1 spsk. olie, 1 stor theske honning. Kålen hakkes på brædt, æblet rives groft, og begge dele blandes i salatsaucen, der er pisket sammen af olie, citron og honning.

Rødkålssalat. 1 tallerken fint hakket eller revet rødkål blandes med en moset banan. 1 spiseske flødeskum samt 1 spiseske salatsauce som ovenstående kan blandes i eller rødkålssalaten blot dryppes med citronsaft.

Stuvede rødbeder. Rødbederne skrabes eller skrælles tyndt, skæres i små terninger, koges møre i ganske lidt vand; tilsættes derefter en tynd meljævning som skal koge ca. 5 minutter og tilsidst en lille klat margarine og revet peberrod. Stuvningen kan yderligere smages til med citronsaft og sukker, hvis man ønsker den sur og sød. Til rødbederne kan f. ex. serveres kartoffelkroketter.

Kartoffelkroketter. 400 g kartofler, 1 æg, 2 spsk. fløde, 1 bundt persille, 20 g margarine. Kartoflerne skrælles, koges og moses varme gennem purésigten, røres med det hele, piskede æg og fløden samt persillen, der er hakket og stegt i margarinen. Dejgen afkøles helt og formes derefter som kugler eller kroketter, vendes i sammenpisket æg og rasp og steges lysebrun i rigeligt palmin eller olie. Smager godt til enhver grønsagstuvning.

„Irsk stuvning" (uden flæsk). 1 lille hvidkålshoved, 2 gulerødder, 2 porrer, 3—4 kartofler, 1 løg, 4—5 laurbærblade, 3 spsk. mel, 1 tsk. salt, en halv

tsk. sukker, 75 g margarine. Kålen snittes og de øvrige grønsager skæres i småstykker. Det lægges lagvis med krydderierne, melet og margarinen øverst og nederst kål. Lidt vand hældes ved i ca. 2 cm. højde fra grydens bund, koges langsomt mørt. *Ellen Pille.*

Værelse og middag
søges i vegetarisk hjem fra 1. marts.
Gartner *Lund,*
Jacob Danefærdsvej 2[1] th. Kbhvn. V.

Bytte.
1. kl. sprogunderv., maskinskrivn., korrespond. (4 sprog), ell. a. assist. tilbydes mod vegetarisk kost, logis ell. moderat honorar. Også provinsen har interesse. Kan give kursus i veg. madl. og rytm. gymnastik. 10 års studier i udlandet. B. mrk. „bytte" til Vegetarisk oplysningskontor.

Begyndelsen til en god dag er det, når De køber
ren vegetabilsk margarine
fra
Vejle margarinefabrik.
Der følger helse og tryghed med
Vejle vegetabilsk margarine.
Altid frisk og holdbar.
Uovertrufien i velsmag.
6 kg franco overalt i landet.
Pris 117 øre pr. kg.
Husk også
Vejle palmin
— ren vegetabilsk.
Henvend Dem venligst til en af vore fordelere eller til hovedforhandleren:
N. M. LARSEN,
Vedelsgade 50, Vejle.
Postkonto 16257.

Medhjælper søges.
En ung mand kan få plads til foråret ved landbrug og gartneri.
Eske Kristiansen,
„Solbakken", Kvong pr. Tistrup.

En landejendom,
10 td. land, nær Odense, deraf de 4 land som gartneri, ønskes bortforpagtet til en solid mand. Billet mrk. „Landejendom" til Veg. tidsskrift.

RESTAURANTEN
Vegetarisk spisesalon
ÅRHUS
Borgporten, opg. 23, 2.
Vegetarisk mad og råkost.
Sundhedskaffe og -te.
Tlf. 9070. Lukket lørdag

Pension Carla Strøm,
Nørrebrogade 27 - Tlf. Nora 7523.
Spisegæster 8 kr. pr. uge. Middag fra kl. 17—19. — Vegetarisk smørrebrød. Middag, 2 retter, kr. 1,25.
Smukt møblerede værelser — centralvarme, bad, telefon — udlejes m. fuld pension. Pris alt inclusive pr. måned kr. 135,00.
Pensionatet er åbent alle dage. Søn- og helligdage fra kl. 12—13 og 17—19.

Frydenstrand badesanatorium.
(Overlæge Carl Ottosen).
Frederikshavn. Forl. prospekt og prisliste.

Spis ren plante margarine
Spis „Nutana" plante margarine
pris pr. ½ kg pakke **66 Øre**
5 pk. tilsendes portofrit.
Den sanitære fødevarefabrik, Baldersgade 14, København N.
Taga 289 Under kontrol af Skodsborg badesanatorium.

RAASTRUP KURSTED
(ved Christiansminde, SVENDBORG)
Vegetarisk kost. Fysikalsk behandling og massage. Patienterne tilses af dr. Backer. Priserne er fra kr. 4,50 til kr. 7,00 pr. dag.
ANNA ULLERUP - Tlf. Svendb. 755

Til sundhedens fremme
styrke og arbejdsevne, spiser man næringsrigest, sundest, bedst og absolut økonomisk i
Vegetarisk restaurant
Frederiksberggade 28, Central 7827.

KIROPRAKTIK

Adresserne på de **kiropraktiske kliniker** findes bl. a. i rigstelefonkatalogets fagregister.

Sundeste levevis
belyses i bogen
„Fra Sygdomsstof til Solenergi"
af fhv. højskoleforstander
Severin Andersen,
Sundhedshjemmet,
Hadsten.
Pris 1 kr., frit tilsendt.

Pension og diæthjem
for „nyvegetarisk" kost og råkost. Helårlig og for kortere tid. - Udmærkede resultater m. h. t. helbredelse af stofskiftelidelser er opnået gennem diæt. - Lægetilsyn. - **Fru Stamer, Skovvej 7, Gentofte, ved Jægersborg. Tlf. Ordrup 610.**

Vegetarismens standardværk
Dr. MICH LARSEN
„Naturhelbredelsen"
Anden udgave, **pris kr. 2,50.**
Nordisk sundhedsforlag,
Istedgade 7, Kbhvn. V. Vester 3509.

Skodsborg restauranten
St. Kongensgade 36-38.
Central 9656.
Sund, vitaminrig, vegetarisk mad

SKODSBORG
BADESANATORIUM
Nordens største kuranstalt.
De bedste, fysisk-diætetiske kurmidler anvendes med godt resultat.
Billige vinterpriser.
Illustreret prospekt på forlangende.
Telefon Skodsborg 200.

Dygtig til vegetar. madlavning. Ulriksdal i Fredensborg søger til april eller maj en dame, der selvst. kan forestå husholdningen. **Proper stuepige** søges også. Henv. til fru Astrid Lassen, Strandvej 52, Hellerup. Telefon: Helr. 2303 inden 12.

REDAKTION: Skoleinspektør Oluf Egerod, Bellahøj skole, Svenskelejren 18 & 20, Brønshøj. — Tlf. Bella 2282 og 2782 (privat). — Postkonto 282.

EXPEDITION: Nordisk sundhedsforlag, Istedgade 7 st., København V. Tlf. Vester 3509. Postkonto 25656.

ABONNEMENTSPRIS: 4 kr. årlig. - Kan bestilles på alle postkontorer og hos landpostbudene samt redaktion og expedition.

ANNONCEPRIS: 30 øre pr. 1-spaltet petitlinie eller 36 kr. pr. side. — Rabat: 10 pct. for 3 gange 20 pct. for 6 gange, 25 pct. for 12 gange.

dnte's tryk, københavn